

BOLETIN OFICIAL

DEL

OBISPADO DE MENORCA

Sumario.—Encíclica de Su Santidad, con motivo del octavo centenario de San Anselmo sobre la libertad de la Iglesia y la lucha contra el Modernismo (conclusión), pág. 127.—Temas de las Conferencias Teológico-morales y litúrgicas para el clero en el próximo mes de Octubre, pág. 142.—Nombramientos, pág. 143.—Crónica de la Diócesis, pág. 144.—Bibliografía, pág. 146.

LITTERAE ENCYCLICAE

VENERABILIBUS FRATRIBUS PATRIARCHIS, PRIMATIBUS, ARCHIEPISCOPIS, EPISCOPIS ALIISQUE LOCURUM ORDINARIIS PACEM ET COMMUNIONEM CUM APOSTOLICA SEDE HABENTIBUS.

PIUS PP. X

VENERABILES FRATRES, SALUTEM ET APOSTOLICAM BENEDICTIONEM

(Conclusión)

Sed est cur animum erigamus. Vivit enim Dominus efficietque ut *diligentibus Deum omnia cooperentur in bo-*

num (41). Ipse a malis bona derivabit, eo splendidiore largiturus Ecclesiae triumphos, quo pervicacius nisa est opus Eius intercipere humana perversitas. Est hoc admirabile divinae Providentia consilium; hae sunt in praesenti rerum ordine *investigabiles viae eius* (42), *non enim cogitationes meae cogitationes vestrae, neque viae meae*, dicit Dominus (43), ut ad Christi similitudinem Ecclesia in dies proprius accedat et expressam referat Ipsius imaginem, tot ac tanta perpessi, ita ut quodammodo adimpleat *ea quae desunt passionum Christi* (44). Quocirca eidem in terris militanti haec est divinitus constituta lex, ut contentionibus, molestiis, angustiis perpetuo exerceatur quo vita genere queat *per multas tribulationes... intrare in regnum Dei* (45) et Ecclesiae in coelo triumphanti tandem aliquando se ad iungere.

Ad rem Anselmus Matthaei locum illum: *Compulit Iesus discipulos suos ascendere in naviculam*, sic explanat: *Iuxta mysticam intelligentiam summam descriptu Ecclesiae status ab adventus Salvatoris usque ad finem saeculi... Navis igitur IN MEDIO MARIS IACTABATUR FLUCTIBUS, dum Iesus in montis cacumine moraretur; quia ex quo Salvator in coelum ascendit, Sancta Ecclesia magnis tribulationibus in hoc mundo agitata est, et variis persecutionum turbinibus pulsata, ac diversis malorum hominum pravitatibus vexata, vitiisque multimode tentata. ERAT ENIM EI CONTRARIUS VENTUS, quia flatus malignorum spirituum ei semper adversatur, ne ad portum salutis perveniat; obruere eam nititur fluctibus adversitatum saeculi, omnes quas valet contrarietates ei commovens* (46).

Vehementer igitur errant qui Ecclesiae statum sibi fingunt ac sperant omnium perturbationum expertem, in

(41) Rom., VIII, 28.

(42) Ibid., XI, 33.

(43) Isaias, LX, 8.

(44) Colos., I, 24.

(45) Act., XIV, 21.

(46) Homi., III.

quo rebus ad voluntatem fluentibus, nullo repugnante sacrae potestatis auctoritati atque imperio, frui liceat quasi otio iucundissimo. Turpius etiam decipiuntur qui falsa et inani spe ducti potiundae huiusmodi pacis. Ecclesiae res et iura dissimulant, privatis rationibus postponunt, iniuste deminuunt, mundo, qui *totus in maligno positus est* (47), assentatur per speciem captandae gratiae fautorum novitatis et conciliandae iisdem Ecclesiae, quasi lucis cum tenebris aut Christi cum Belial ulla possit esse conventio. Sunt haec aegri somnia, quorum vanae species fingi numquam desierunt, nec desinnet quamdiu aut ignavi milites erunt, qui, simul ac viderint hostem, abiecto scuto fugiant, au proditores, qui festinent cum inimico pacisci, hoc est in re nostra, cum Dei atque humani generis hoste infensissimo.

Vestrum igitur est, Venerabiles Fratres, quos christiana plebis pastores ac duces divina Providentia constituis, curare pro viribus ut in pravum hunc morem prona aetas omittat, flagrante tam saevo in Religionem bello, turpi socordia torpescere, neutris in partibus esse, per ambages et compromissa divina atque humana iura pervertere, insculptamque in animo retineat certam illam ac definitam Christi sententiam: *Qui non est mecum, contra me est* (48). Non quod paterna caritate abundare minime oporteat Christi ministros, ad quos maxime pertinent Pauli verba: *omnibus omnia factus sum, ut omnes facerem salvos* (49), aut quod numquam deceat paulum etiam de suo iure decedere, quantum liceat et animorum postulet salus. Offensionis huius nulla cadit in vos certe suspicio, quos Christi caritas urget. Verum aequa ista deditio nullam habet violati officii reprehensionem, atque aeterna veritatis et iustitiae fundamenta ne minimum quidem attingit.

Sic nempe factum legimus in Anselmi, seu potius in Dei Ecclesiaeque causa, pro qua illi tamdiu fuit ac tam asperre domiandum. Itaque, composito tandem diuturno dis-

(47) I San Juan, V, 19.

(48) San Mateo, XII, 30.

(49) I Cor., IX, 22.

sidio, Decessor Noster, quem saepe memoravimus, Paschalis, his eum verbis extollit: *Hoc nimirum tuae caritatis gratia tuarumque orationum instantia factum credimas, ut in hac parte populum illum, cui tua sollicitudo praesidet, miseratio superna respiceret.*

De paterna vero indulgentia, qua idem Summus Pontifex sones excepit, haec habet: *Quod autem... adeo condescendimus, eo affectu et compassione factum noveris, ut eos qui iacebant erigere valeamus. Qui enim stans iacenti ab sublevandum manum porrigit, numquam iacentem eriget, nisi et ipse curvetur. Ceterum, quamvis causi propinquare inclinatio videatur, statum tamen rectitudinis non amittit* (50).

Haec Nobis vindicante a piissimo Decessore Nostro ad Anselmi solatium prolata, dissimulare nolumus tamen anxias animi dubitationes, quibus vel optimi inter sacros pastores aliquando distinentur in ancipiti consilio aut remissius agendi aut resistendi constantius. Cuius rei argumento esse possunt angores, trepidationes, lacrimae sanctissimorum hominum, quibus magis explorata erat animorum regiminis gravitas receptique in se periculi magnitudo. Luculentum vero testimonium Anselmi vita supeditat, cui a grato pietatis et studiorum secessu, ad amplissima munia, difficillimis temporibus, uti diximus, adscisto, fuerunt acerbissima quaeque subeunda. Cumque tot curis esset implicitus, nihil magis verebatur, quam ne suae populiue saluti, Dei honori, Ecclesiae dignitati satis foret per se consultum. His autem cogitationibus conflictatum animum, eundemque propter defectionem plurimorum, e numero etiam sacerdotum antistitum, gravi dolore incensum nihil magis recreabat, quam collocata in Dei ope fiducia et quaesitum in Ecclesiae sinu perfugium. Itaque *in naufragio positus... procellis irruentibus, ad sinum matris Ecclesiae confugiebat, a Romano Pontifice potens pium ei promptum adiutorium et solamen* (51). Divino autem fortasse consilio factum est, ut singulari sapientia et sanctitate vir tot adversis urgeretur. Per eas

(50) Epist. S. Anselmi, lib. III, ep. 140.

(51) Epist. lib. III, ep. 37.

enim aerumnas exemplo ac solatio nobis esse potuit in sacro ministerio laborantibus et in maximas difficultates coniectis, ita ut unicuique nostrum liceat idem sentire ac velle quod Paulus: *Libenter... gloriabor in infirmitatibus meis, ut inhabitet in me virtus Christi. Propter quod placeo mihi in infirmitatibus meis... cum enim infirmor tunc potens sum* (52). His non aliena sunt quae ad Urbanum II scribit Anselmus: *Sancte Pater doleo me esse quod sum, doleo me non esse quod fui. Doleo me esse episcopum, quia peccatis meis facientibus non ago episcopi officium. In loco humili aliqui agere videbar: in sublimi positus praegrandi onere pressus, ne mihi fructum facio, nec utilis alicui existo. Oneri quidem succumbo, quia virium, virtutem industriae, scientiae tanto officio competentio inopiam, plusquam credibile videatur, patior. Curam importabilem cupio fugere, pondus relinquere; Deum e contrario timeo offendere. Timor Dei illud me suspicere compulit, timor idem onus idem me retinere compellit... Nunc, quia voluntas Dei mei me latet, et quid agam nescio, errabundus suspiro, et quem rei finem imponere debeam ignoro* (53).

Divinae sic bonitati placuit, vel eximiae sanctitatis viros non ignorare, quae sua sit naturalis infirmitas, ut persuasum sit omnibus, si quid ipse praeclare egerint, id supernae virtuti esse totum tribuendum, atque ut per animi impensiore studio colendam. Id Anselmo aliisque contigit episcopis pro Ecclesiae libertate ac doctrina dimicantibus, duce Sede Apostolica; qui obedientiae suae hunc fructum retulerant, ut ex certamine victores discederent, suoque exemplo divinam sententia confirmarent: *vir obediens loquetur victoriam* (54). Consequendi autem huiusmodi premii spes maxima illis affulget, qui Christi personam gerenti sincero animo pareant in iis omnibus, quae aut regimen animorum spectent aut administrationem christianae reipublicae aut alia cum his aliqua ratione coniuncta: *quoniam de Sedis Apostolicae auctoritate pendunt filiorum Ecclesiae directionis et consilia* (55).

(52) II Cor. XII, 9 y 10.

(53) Epist. libro III, ep. 37.

(54) Prov., XXI, 28.

(55) Epist., lib. IV, ep. 1.

Hoc genere laudis Anselmus quantum praestiterit, quo ardore, qua fide coniunctionem cum Petri Sede retinuerit, ex his licet colligare, quae ad eundem Paschalem Pontificem ab scripta leguntur: *Quanto studio mens mea Sedis Apostolicae reverentiam et obedientiam pro sua possibilitate amplectatur, testantur multae et gravissimae tribulationes cordis mei, soli Deo et mihi notae... A qua intentione spero in Deo, qui nihil est quod me retrahere possit. Quapropter in quantum mihi possibile est, omnes actus meos eiusdem auctoritatis dispositioni dirigendos, et ubi opus est corrigendos volo committere* (56).

Eandem viri firmissimam voluntatem acta eius omnia et scripta testantur, in primisque litterae illae suavissimae, quas *caritatis calamo scriptas* (57) dicit memoratus Decessor Noster Paschalis. Nec vero suis ipse litteris pi-um modo *adiutorium et solamen implorat* (58), sed non intermissas preces adhibitorum se deo pollicetur, ut cum ad Urbanum II Beccensis Abbas scriberet his verbis amantissimis usus: *Pro vestra et Romanae Ecclesiae tribulatione, quae nostra et omnium vere fidelium est, non cessamus orare Deum assidue, ut mitiget vobis diebus malis, donec fodiat peccatori fovea. Et certis sumus, etiamnum nobis moram rideatur facere, quoniam non relinquet virgam peccatorum super sortem iustorum, quia haereditatem suam non derelinquet, et portae inferi non praevalerunt adversum eam* (59).

Quibus aliisque id genus ab Anselmo scriptis mirifice delectamur, tum ob instauratam viri memoriam, quo nemo sane huic Apostolicae Sedi devinctior, tum ob excitatam recordationem coniunctissimae voluntatis vestrae, Venerabiles Fratres, in dimicationis non dispari genere, litteris aliisque officiis quampluri declaratae.

Mirum profecto quantum roboris ac firmitatis accepit, desaevientibus longo saeculorum cursu in christianum nomen procellis, coniunctionis ista necessitudo, qua sacerorum antitistes et fidelis grex arctius in dies Romano

(56) Ibid., ep. 5.

(57) Epist. S. Anselmi, lib. III, ep. 37.

(58) Ibid., ep. 37.

(59) Ibid., ep. 33.

Pontifice adhaeserunt ad haec usque tempora quibus ardor ille adeo succrevit, ut divino quodam prodigio videantur voluntates hominum in tantum consensum potuisse coalescere. Quae quidem amoris et obsequii conspiratio dum Nos plurimam erigit planeque confirmat, Ecclesiae decori est ac praesidio validissimo. Sed hoc nempe maior in nos antiqui serpentis ividia conflatur, quo praestantius est delatum beneficium; eoque graviores in nos irae colliguntur impiorum hominum, quo acrius hi rei novitate percelluntur. Nec enim simile quidquam in reliquis consociationibus admirantur, nec facti rationem cernunt ullam sive a publicis causis sive ab alia quavis humana re petitam, nec secum reputant sublimem Christi precationem, cum discipulis postremum discumbentis, eventu comprobata.

Summam igitur ope viti oportent Venerabiles Fratres, ut apte cohaerentia cum capite membra solidiore in dies nexu obstringantur, divinarum rerum ratione habitæ, non terrestrium, ita ut omnes *unum simus* in Christo. Ad hunc finem si velis remisque contendemus, functi erimus optime delato nobis officio provehendi Christi operis et regni eius in terris dilatandi. Hunc spectat suavis illa petitio qua Ecclesiae coelestem Sponsam urget assidue, in qua Nostorum summa votorum continetur: *Pater sancte, serva eos in nomine tuo, quos dedisti mihi, ut sint unum sicut et nos* (60).

Hac autem industriae propositam habent deffensionem, non contra externas impugnationes in acie dimicantium ut Ecclesiae iuro et libertatem labefactent, sed etiam contra domestici atque intestini belli pericula, cuius rei superius indicidit metio quum doluimus esse genus hominum quoddam, qui subdolis opinionum commentis nitantur Ecclesia formam ac naturam ipsam inmutare penitus, doctrinae integritatem violare, disciplinam omnem pessumdare. Serpit adhuc per hos dies memoratum illud virus infectique non paucos, etiam sacri ordinis homines, praesertim iuvenes, inquinato, uti diximus, quasi aëre afflato, quos effrenata novitatis libido praecipites agit ac respirare non sinit.

(60) San Juan, XVII.

Sunt etiam in his qui tardioris ingenii et intemperantis animi spectaculum exhibentes, quidquid affert incrementi dies iis disciplinis quae in adspectabilis naturae investigatione versantur et ad praesentis vitae utilitatem aut commoditatem pertinent, ea, tamquam nova tela in veritatem divinitus traditam, per summam astutiam et arrogantiam intorquant. Hi meminerint, incautae novitatis fautorum quam variae fuerint ac discrepantes sententiae de rebus ad agnitionem animi et ad moderandam vitam plane necessariis, cognoscantque, hanc esse humanae superbiae constitutam poenam, ut constent sibi numquam, et in ipso cursu ante obruantur, quam portum veritatis conspicerere potuerit. Sed hi fere ne ipso quidem sui exemplo didicerunt de se tandem sentire demissius atque amovere *consilia... et omnem altitudinem extolentem se adversus scientiam Dei, et in captivitatem redigentes omnem intellectum in obsequium Christi* (61).

Quin etiam a nimia arrogantia in contrarium vitium delapsi sunt, eam philosophandi rationem secuti, quae, de omnibus dubitando, quasi noctem quandam rebus offundit, et *agnosticismum* professi cum errorum comitatu multiplici atque infinita prope sententiarum varietate inter se mire pugnantium; quo opinionum conflictu *evanuerunt in cogitationibus suis... dicentes enim se esse sapientes, stulti facti sunt* (62).

Grandibus interim ac fucatis istorum verbis novam sapientiam quasi coelo delapsam reconditasque discendi vias pollicentium, iuvenum pars labare paulatim atque averti coepit; quod idem olim accidit Augustino, manicheorum fraudibus circumvento. Verum de funestis hisce insanientis sapientiae magistris, de ipsorum ausibus, deceptionibus fallaciis satis diximus in Encyclicis Litteris datis die VIII mensis Septembris anno MDCCLXXVII, quarum initium *Pascendi dominici gregis*.

Illud hoc loco animadvertisse iuverit, quae memoravimus pericula, graviora quidem nunc esse atque imminere propius; non tamen iis penitus absimilia quae Ansel-

(61) II Cor., X, 4 y 5.

(62) Rom., I, 21 y 22.

mi tempore Ecclesiae doctrinae impendebant. Considerandum praeterea, pari propemodum nobis praesidio ac solatio esse posse Anselmi doctrinam ad tutelam veritatis, atque apostolicum eius robur ad Ecclesiae iurium ac libertatis defensionem.

Atque heic persequi omittentes quaenam remotae illius aetatis fuerit humanitas, qui cleri populique cultus, breviter attingemus creatum eo tempore ingeniis periculum duplex, eo quod in opposita extrema decurrerint.

Fuerunt enim inepti homines et vani, qui leviter ac permixte eruditi, cognitionum indigesta mole gloriarentur, inani philosophiae vel dialecticae specie decepti. Hi quidem per inanem fallaciam scientiae nomine obtectam, spernebant sacras auctoritates, *nefanda temeritate audent disputare contra aliquid eorum quae fides christiana confitetur... et potius insipienti superbia iudicant nullatenus posse esse quod nequeunt intelligere, quam humili sapientia fateantur esse multa posse quae ipsi non valeant comprehendere... Solent enim quidam cum coeperint quasi cornua confidentis sibi scientiae producere, nescientes quod si quis aestimant se scire aliquid, nondum cognovit quemadmodum oporteat eum sciri, antequam habeant per soliditatem fidei alas spirituales, praesumendo in altissimas de hae quaestiones assurgere. Unde fit ut dum... praepostere prius per intellectum conantur ascendere, in multimodos errores per intellectus defectum cogantur descendere* (63). Atque horum similia exempla complura hodie quoque versantur ante oculos.

Alii contra, remissioris animi, multorum casu perculsi qui naufragium in fide fecerunt, et periculum veriti scientiae quae *inflat*, eo devenerunt ut omnem philosophiae usum, forte etiam solidam quamvis de sacris rebus disputationem defugerent.

Media inter utramque partem catholicam consuetudo consistit, aequae aversata et priorum arrogantiam, a Gregorio IX aevo insequenti reprehensam, qui *spiritu vanitatis ut uter distenti... fidem conantur plus debita ratione adstruere naturali... adulterantes verbum Dei philosophorum figmentis* (64),

(63) S. Ansel. *De fide Trinitatis*, cap. 2.

(64) Gregor. IX. *Epist. Tacti dolore cordis ad theologos Parisien.*, 7 de Julio de 1228.

et horum negligentiam, qui nulla investigandi veri cupiditate trahuntur, neque curant *per fidem ad intellectum proficere* (65), praesertim si eorum officii ratio postulet catholicae fidei contra tot congestos errores defensionem.

Ad quam suscipiendam divinitus excitatus videtur Anselmus, ut exemplo, voce scriptis tutum iter ostenderet, christianae sapientiae latices ad commune bonum derivaret, duxque esset ac norma doctoribus, qui post ipsum *sacras litteras scholastica methodo tradiderunt* (66), quorum ipse praecursor merito est nuncupatus et habitus.

Quamquam haec non ita sunt accipienda quasi Augustinus doctor primo statim gressu fuerit philosophiae ac theologiae fastigia consequutus aut ad summorum virorum Thomae ac Bonaventurae famam processerit. Horum enim sapientiae seriores fructus multa dies et coniunctas magistrorum labor maturarunt. Ipsemet Anselmus, quae erat modestia sapientium propria, non minus quam celeritate ac subtilitate mentis, nihil a se scriptum edidit nisi oblata occasione, aut aliorum auctoritate compulsus, monetque constanter: *si quid diximus quod corrigendum sit, non venio correctionem* (67), quin etiam, ubi res citra fidem posita sit et in quaestiones versetur, non vult discipulum *sic his quae diuimus inhaerere ut ea pertinaciter teneas, si quis validioribus argumentis haec destrueret et diversa valuerit astruere; quod si contigerit, saltem ad exercitationem disputandi nobis haec profecisse non negabis* (68).

Nihilominus multo plura est adeptus quam aut ipse speraret aut alius quisquam de se polliceretur. Ad eo namque profecit, ut eorum qui sequuti sunt gloria nihil eius laudi detraxerit, ne ipsius quidem Thomae nobilitas, quamvis huic non omnia probata fuerint ab ipso conclusa, alia etiam retractata sint planius atque perfectius: Anselmo tamen hoc maxime tribuendum, quod is investigationi straverit viam, timidiorum suspensiones diuerit, incautos a periculis tutos praestiterit, pertinacium cavillatorum damna propul-

(65) Epist. S. Anselmi, lib. II, ep. 41.

(66) Brev. Rom., dia 21 de Abril.

(67) *Cur Deus homo*, lib. II, cap. 23.

(68) *De Grammatico*, cap. 21, in fin.

saverit, qui ab ipso sic iure designantur: *illi... nostri temporis dialectici, imò dialectice haeretice* (69), quorum intellectus esset suis deliramentis et ambitioni mancipatus.

De extremis hisce ait: *Quumque omnes, ut cautissime ad sacrae paginae quaestiones accedant, sint commonendi, illi utique nostri temporis dialectici... prosus a spiritualium quaestionum disputatione sunt exsufflandi.* Quam verò subdit ratio, apte cadit in hodiernos eorum imitatores, a quibus absurda illa recitantur. *In eorum quippe animabus ratio, quae et princeps et iudex omnium debet esse quae ipsa sola et pura contemplari debet, valet discernere* (70). Nec aliena videntur huic tempori verba, quibus id genus philosophos ridet, *qui quoniam quod credunt intelligere non possunt, disputant contra eiusdem fidei a sanctis Patribus confirmatam veritatem; velut si vesperiliones et noctuae non nisi in nocte coelum videntes, de meridianis solis radiis dicebant contra aquilas solem ipsum irreverberato visu intuentes* (71). Quapropter et hoc loco et alibi (72) depravatam eorum opinionem reprehendit, qui philosophiae plus aequo concedentes, ius illi adseriebant theologiae campum pervadendi. Huic insaniae se opponen egregius Doctor suos cuique fines constituit utrique disciplinae, ac satis monet, quodnam sit munus et officium rationis naturalis in rebus quae doctrinam divinitus revelatam attingunt: *Fides... nostra, inquit, contra impios ratione defendenda est.*—At quomodo et quosque?—Verba quae sequuntur aperte declarant: *illis... rationabiliter ostendendum est quam irrationabiliter nos conemnant* (73). Philosophiae igitur munus est, praecipuum, in perspicuo ponere fidei nostrae *rationabile obsequium*, et, quod inde consequitur, officium adiungenda fidei auctoritati divinae altissima mysteria proponenti, quae plurimis testata veritatis indicis, *credibilia facta sunt nimis.* Longe aliud ab hoc theologiae munus est, quae divina revelatione nititur ei in fide solidiores efficit eos qui christiani nominis honore se gaudere fatentur: *nullus quippe christianus*

(69) *De fide Trinitatis*, cap. 2.

(70) *Ibid.*, cap. 2.

(71) *Ibid.*

(72) *Epist. S. Anselmi*, lib. II, ep. 41.

(73) *Ibid.*

debet disputare quomodo, quod catholica Ecclesia corde credit et ore confitetur, non sit; sed semper eandem fidem indubitanter tenendo amando et secundum illam vivendo, humiliter quantum potest, quaerere rationem quomodo sit. Si potest intelligere, Deo gratias agat; si non potest, non trahat cornua ad ventilandum, sed submittat caput ad venerandum (74).

Quum igitur vel theologi quaerunt vel fideles petunt de fide nostra rationes, non his fundamentis, sed revelantis Dei auctoritate nituntur, hoc est, ut habet Anselmus: *sicut rectus ordo exigit ut profunda christianae fidei, quae mysteria dicuntur, credamus priusquam ea praesumamus ratione discutere, ita negligentia mihi videtur, si, postquam confirmati sumus in fide, non studemus quod credimus intelligere (75).* De illa profecto intelligentia loquitur, de qua Vaticana Synodus (76), alio enim loco sic disserit: *Quamvis post Apostolos, Sancti Patres, et Doctores nostri nulli tot et tanta de fidei nostrae ratione dicant..., non omnia quae possent, si diutius vixissent, dicere potuerunt, et veritatis ratio tam ampla tamque profunda est, ut a mortalibus nequeat exhausti; et Dominus in Ecclesia sua, cum qua se esse usque ad consummationem saeculi promittit, gratiae suae dona non desinit impertiri. Et ut atip taceat, quibus sacra pagina nos ad investigandam rationem invitat, ubi dicit: nisi credideritis non intelligetis, aperte nos monet intentionem ad intellectum extendere, cum docet qualiter ad illum debeamus proficere. Nec est praeterunda ratio quam addit extremam: inter fidem et speciem, intellectam quem in hac vita capimus, esse medium, ideoque quanto aliquis ad illum proficit, tanto ium propinquare speciei ad quam omnis anhaelamus (77).*

Solida haec,—ut alia praetereamus,—per Anselmum philosophiae ac theologiae iacta sunt fundamenta; haec in posterorum usum ab ipso fuit studiorum ratio proposita, quam sequuti deinde sapientissime viri *Scholasticorum* principes, in quibus maxime doctor Aquinas, magnis incrementis ditaverunt, illustrarunt, expoliverunt, ad eximium Ecclesiae decus atque praesidium. Haec autem de Ansel-

(74) *De fide Trinitatis* cap. 2.

(75) *De fide Trinitatis*, Praefatio.

(76) *Constitutio Dei filius*, cap. 4.

(77) *Cur Deus homo*, lib. I, cap. 2.

mo commemorasse placuit, Venerabiles Fratres, quod optatam Nobis occasionem attulerunt vos iterum cohortandi ut saluberrimos christianae sapientiae fontes, ab Augustano doctore primum reclusos, ab Aquinate locupletatos uberrime, sacrae iuventuti pervios esse curetis. Qua in re memoria ne excidant quae Decessor Noster fel. rec Leo XIII (78), Nosque ipsi documenta dedimus, quum saepe alias, tum etiam Encyclicis Litteris die VIII mensis Septembris anno MDCCCXVII, quibus initium *Pascendi dominici gregis*. Patent heu nimium ruinae, quae, neglectis hisce studiis aut nec certa nec tuta via susceptis, effosae sunt, quum non pauci etiam e clero, nec idonei nec parati, minime dubitarint *praesumendo in altissimas de fide quaestiones assurgere* (79). Quae una cum Anselmo lugentes, eius verba usurpamus, ita graviter momentis: *Nemo ergo se temere immergat in condensa divinarum quaestionem, nisi prius firmus sit in soliditate fidei, conquisita morum et sapientiae gravitate, ne per multiplicia sophismatum diverticula incauta levitate discurrens, aliqua tenaci illaqueetur falsitate* (80). Cui levitati si faces accedant cupiditatum, ut fere fit, actum est de studiis gravioribus ac de integritate doctrinae. Inflatim enim *insipiente superbia*, qualem in *haeretice dialecticis* dolet Anselmus, contemptui habent sacras auctoritates, id est divinas Litteras Patres, Doctores, de quibus verecundioris ingenii iudicium non esse poterit aliud nisi hoc: *Nec nostris nec futuris temporibus ulli n illis parem in veritatis contemplatione speremus* (81). Nec maiore in pretio habent Ecclesiae monita vel Pontificis Maximi, eos ad meliorem frugem revocare conantium, pro rebus dare verba solliciti et in fictum obsequium prona, quo fuso auctoritatem sibi et plurimorum gratiam concilient. Fore autem ut hi ad saniora consilia se referant vix ulla spes affulget, quod ei dicto audientes esse detrectent, cui *Domino et Patri Universae Ecclesiae in terra peregrinantis... divina Providentia... vitam et christianam custodiendam et Ecclesiam suam regendam commi-*

(78) Enc. *Aeterni Patris*, 4 de Agosto de 1879.

(79) *De fide Trinitatis*, cap. II.

(80) *Ibid.*

(81) *De fide Trinitatis*, Præfatio.

sit; ideoque ad nullum alium rectius refertur, si quid contra catholicam fidem oritur in Ecclesia, ut eius auctoritate corrigatur; nec ulli alii tutus, si quid contra errorem respondetur, ostenditur, ut eius prudentia examinetur (82). Atque utinam perduelles isti, qui se candidos; apertos, omnis officii retinentissimos, usu rerum et religionis praeditos, operosa fide polientes tam facili profitentur, sapienter ab Anselmo dicta percipiant, eius exemplo institutoque se gerant idque maxime in animo defigant: *Prius ergo fide mundandum est cor... et prius per praeceptorem Domini custodiam illuminandi sunt oculi... et prius per humilem obedientiam testimonium Dei debemus fieri parvuli, ut discamus sapientiam... Et non solum ad intelligendum altiora prohibetur meum ascendere sine fide et mandatorum Dei obedientia, sed etiam aliquando datae intellectus subtrahuntur et fides ipsa subvertitur, neglecta bona conscientia* (83).

Quod si turbulenti homines ac protervi pergent causas errorum ac dissidii serere, doctrinae sacrae patrimonium diripere violare disciplinam, venerandas consuetudines habere ludibrio, quas *velle convelleru genus est haeresis* (84), ipsam denique divinam Ecclesiae constitutionem funditus evertere; iam videtis, Venerabilis Fratres, quam sit Nobis advigilandum ne tam dira pestis christianum gregem, adeoque teneriores, foetus, inficiat. Hoc a Deo non intermissis precibus flagitamus, interposito Augustae Dei Matris patrocinio validissimo, deprecatoribus etiam adhibitis triumphantis Ecclesiae beatis civibus, praesertim Anselmo, christianae sapientiae fulgido lumine ac sacrorum iurium omnium incorrupto custode strenuoque vindice. Quem gratum est iisdem compellere verbis, quibus etiam tum in terris degentem compellat, Sanctissimus Decessor Noster Gregorius VII. *Quoniam fructuum tuorum bonus odor ad nos usque redoluit, quam dignas grates Deo referimus, et te in Christi dilectione ex corde amplectimur, credentes pro certo, tuorum studiorum exemplis Ecclesiam Dei in melius promoveri, et tuis similiumque tibi precibus etiam in instantibus peribus, Christi subveniente misericordia, posse eripi... unde volumus tuam*

(82) S. Ansel. *De uuptiis consanguineorum*, cap.

(83) Ibid.

(84) *De fide Trinitatis*, cap II.

tuorumque fraternitatem asiduen Deumorare, ut Ecclesiam suam et Nos, qui ei licet indigni praesidemus, ab instantibus haereticorum oppressionibus eripiat, et illos, errore dimisso, ad viam veritatis reducat (85).

Talibus freti praevidtis et studio vestro confisi, Apostolicam Benedictionem, coelestis auspiciem gratiae et singularis Nostrae benevolentiae testem, vobis omnibus, Venerabiles Fratres, universoque clero et populo singulis commisso peramanter in Domino impertimus.

Datum Romae, apud S. Petrum, in festo S. Anselmi. die XXI mensis Aprilis anno MDCCCXC, Pontificatus Nostri sexto.

PIUS PP. X.

(85) Epist S. Anselmi, lib. II. ep. 31.

COLLATIO DOGMATICA MORALIS ET LITURGICA

PRO MENSE OCTOBRIS ANNI 1909

Quæstio Theologica

An impius, qui ex consuetudine semel in hebdomada peccabat mortaliter, ad absolutionem sufficienter dispositus censi debeat, si semel tantum in mense in idem peccatum labatur?—Utrum iterari debeant confessiones, quas quis recidivus vel peccandi consuetudine implicatus fecit quasque absolutio semper subsecuta est?—An iis, qui versantur in occasione peccati per se, quæ est voluntaria et in esse, quantumvis promittant se talem occasionem relicturos, differenda sit absolutio, donec eam reliquerint?

CASUS CONSCIENTIÆ

Lucius solutionem tributorum fugiens, in emptione domus pretium reali minus infradimidium in scriptura apponit; hæreditatem in testamento aliqua conditione legali essentialiter requisita destituto sibi relictam acceptat, imo bona ex hæreditate provenientia occultat, ne tributis in transmissione domini graventur. Hinc quaeritur.

- 1.º Utrum leges humanæ obligent in conscientia.
- 2.º An dentur leges pure panales.
- 3.º Quid sentiendum de legibus tributorum.
- 4.º Quid et quotuplex sit irritatio legalis.
- 5.º Utrum lex irritans obliget in conscientia.
- 6.º Quid ad casum.

QUÆSTIO LITURGICA.

Exponatur ritus de *ingressu sacerdotis ad altare.*

NOMBRAMIENTOS

En fecha 23 de Julio último fué nombrado por Real Orden, prévia oposieión, Beneficiado de Concordato en esta Catedral el Rdo. Sr. D. José Mora y Enrich, Presbítero, Cura Párroco que era de la parroquia de San Cristóbal, habiendó tomado posesión del referido Beneficio el día 21 de Agosto último.

En fecha 20 de Agosto próximo pasado fué nombrado el Rdo. Sr. D. José Roca Quintana, Pbro., Beneficiado de la Comunidad parroquial de esta Catedral, por el Excmo. é Ilmo. Sr, Obispo, en virtud del derecho de Patronato que le correspondía, habiendo tomado posesión de dicho Beneficio el día 1 del corriente més.

En fecha 21 de Agustó fué nombrado Ecónomo de la parroquia de San Cristóbal el Rdo. Sr. D. Antonio Monjo y Seguí, Pbro.

En fecha día primero del actual fué nombrado Regente de un Beneficio parroquial de esta Catedral el Rdo. Sr. D. Guillermo Capó y Medina, Pbro.

CRÓNICA DE LA DIÓCESIS

Plácenos íntimamente poder manifestar á nuestros lectores, que, según noticias, nuestro Excmo. Prelado continúa en su país natal disfrutando perfecta salud, constándonos además que S. E. Ilma. pensaba estar en esta fecha de regreso en esta ciudad, habiéndolo impedido una causa ajena á su voluntad. Creemos no obstante, que no tardará regresar S. E. Ilma. á esta su amada diócesis.

Limosnas del Excmo. Sr. Obispo de esta Diócesis y del Ilmo. Cabildo Catedral entregadas para socorro de los soldados heridos y familias de los muertos en la campaña de Melilla.

A LA JUNTA DE SEÑORAS DE MAHÓN

Excmo. Sr. Obispo	Ptas. 60
Ilmo. Cabildo	» 120

AL M. I. AYUNTAMIENTO DE CIUDADELA

Excmo. Sr. Obispo	» 25
Ilmo. Cabildo	» 50

A LA JUNTA DE DAMAS DE CIUDADELA

Excmo. Sr. Obispo	» 20
Ilmo. Cabildo	» 40

AL SR. PRESIDENTE DE LA CRUZ ROJA EN MAHÓN

Excmo. Sr. Obispo	Ptas. 10
	<hr/>
	Ptas. 325

Importan las limosnas del Excmo. Sr. Obispo .	Ptas. 115
Id. id. id. id. Ilmo. Cabildo	» 210

Suma total.	» 325
---------------------	-------

Concurrida estuvo, como en años anteriores, la fiesta de S^o Nicolás de Tolentino, celebrada el día de su festividad en el Santuario de Nuestra Señora de Monse-Toro. Se bendijo solemnemente una hermosa imagen de talla de dicho Santo, adquirida para el culto en dicho santuario merced á los piadosos donativos de los fieles. La ceremonia de la bendición fué practicada por el Muy Iltre. Sr. D. Jaime Serra, canónigo, quien ofició acto seguido en la solemne Misa mayor; ocupó la sagrada cátedra, después del canto del Evangelio el Muy Iltre. Sr. Magistral de esta Catedral. El recuerdo de los actos piadosos y edificantísimos habidos en el Santuario de referencia, perdurará gratamente en el corazón de cuantos á ellos asistieron.

Son varias las asociaciones piadosas y Comunidades religiosas de esta diócesis, que han celebrado fervientes actos de desagravio al Señor, por los sacrilegios y vandálicos hechos realizados por turbas desenfrenadas en Cataluña durante la última semana del pasado Julio.

Deben llegar estos días algunos Padres de la Compañía de Jesús, al objeto de dar santos Ejercicios á las diferentes Secciones Adoradoras establecidas en casi todos los pueblos de esta Diócesis.

Que Dios bendiga y fecundize la santa semilla de esos celosos operarios evangélicos en su labor apostólica.

BIBLIOGRAFÍA

CUESTIONES TRASCENDENTALES por D. Victoriano Benitez Carreras. Tal es un nuevo opúsculo que acaba de publicar dicho conocido escritor menorquin y que ha tenido la fina atención de dedicar al actual Excmo. é-llmo. Sr. Obispo, al Ilmo. Cabildo y á todo el Rvdo. Clero de esta Diócesis.

Trata dicho opúsculo, en diversos artículos, de las interesantes cuestiones sobre la Creación, el hombre prehisiórico, el diluvio, diversos troncos de la humanidad, Religión primitiva y orígenes del politeísmo, el lenguaje, estado social, sociedad doméstica, celibato, propiedad, ley y autoridad, necesidad social de la Religión, libertad y cuestión social; asuntos, como es de ver por su sola anunciación, perfectamente denominados trascendentales; pues, como dice muy bien el Autor de referencia, «no hay nada en el mundo tan importante y trascendental como los problemas relacionados íntimamente con la Religión en todo tiempo, y en la actualidad con la Sociedad.»

Dichas cuestiones reducidas á los cortos límites de un opúsculo las hacen más atractivas á la generalidad de los lectores que no se avienen con el estudio de tales materias en obras voluminosas, sin que por esto deje de brillar en éllas una expresión clara y sólida de las verdades tratadas.

Se halla de venta en la imprenta de este BOLETÍN á 1'00 el ejemplar.

CIUDADELA

IMP. Y LIB. DEL SAGRADO CORAZÓN DE JESÚS

1909